

літератури в 7 класі на тему «І.Я.Франко «Захар Беркут». Лідерські якості головного героя. Патріотична ідея у творі». Новела «Бути лідером». (вчитель Грицак А.Є.) у ході якого дітям презентували способи формування лідерських якостей.

Обмін досвідом із впровадження Української Хартії вільної людини відбувається на засіданнях класних керівників. У березні у нашій школі відбулося відкрите засідання методичної комісії класних керівників на тему «Живемо за цінностями Хартії вільної людини», де ознайомили класоводів із різноманітними формами впровадження цінностей Хартії в освітньо-виховний процес. Учні 9 класу під керівництвом класного керівника підготували відкриту виховну годину «Україна починається з тебе. Новела «Бути громадянином». У ході якої висловили свої судження, своє світобачення про громадянство у нашій державі. Матеріали виховної години спряють ознайомленню із принципами Української Хартії вільної людини.

Результати діяльності навчальних закладів освіти Чортківщини із впровадження принципів Української Хартії вільної людини періодично висвітлюємо у місцевій пресі, на сайтах шкіл, у соціальних мережах (Фейсбук). Обмін досвідом відбувається на шкільних, районних засіданнях класних керівників, педагогів-організаторів, заступників директорів з навчально-виховної роботи, заступників директорів з навчальної роботи.

Література:

1. Обласна програма впровадження Української Хартії вільної людини в навчальних закладах Тернопільської області на 2017-2020 роки. Затверджено рішенням Тернопільської обласної ради від 02 серпня 2017 року №693
2. Методичні рекомендації щодо реалізації обласної програми впровадження Української Хартії вільної людини в навчальних закладах Тернопільської області на 2017-2020рр.

Наталія ОСТРОГОЛОВА
(Шумськ, Україна)

Школа - це майстерня, де формується думка
підростаючого покоління, треба міцно
тримати її в руках, якщо не хочеш
випустити з рук майбутнє»
Анрі Барбюс

ХАРТІЯ ВІЛЬНОЇ ЛЮДИНИ - ЦІННІСНА ВІДПОВІДЬ НА ОСНОВНІ ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

Останні чотири роки - найболючіші для нашої країни, для кожного з нас. Це час переосмислення, час змін, час нового покоління. Це виклик, що відкриває нові можливості перед людьми. Безперечно, оновлення потребував образ сучасної освіти. Місія школи сьогодні має відповідати не лише тенденціям сьогодення, але й утілювати в собі педагогічні цінності, закладені в основу попереднім поколінням освітян.

Ціннісна спрямованість національної освіти знаходить своє відображення в державних стандартах, нормативно-правових актах, покликаних забезпечувати неухильне дотримання принципів гарантування свободи педагогічної діяльності вчителя, моделях і технологіях всебічного розвитку, виховання та соціалізації особистості. Автори Концепції «Нової української школи» стверджують, що стандарт і його похідні - освітні та навчальні програми, впроваджують розуміння людської гідності як головного стержня демократичної школи. Безпечно цим самим розширюються рамки професійної свободи вчителя, покладаються особиста відповідальність за освітній процес, а з іншого

боку , дає широкий вибір учням (наприклад, при профілізації старшої школи) що створює умови прийняття відповідального рішення за власне навчання. Безперечно така обопільна відповідальність в подальшому сприяє формуванню партнерських стосунків між учасниками освітнього процесу, утвердженню людської гідності.

Стандарт вітчизняної освіти передбачає продукування основних ціннісних орієнтирів, за класифікацією М.Селігмана і К.Пітерсона. Це : креативність, цікавість, критичне мислення, любов до навчання, мудрість, відвага, наполегливість, чесність, енергійність, любов, доброта, соціальний і емоційний інтелект, співпраця, справедливість, лідерство, уміння пробачити, скромність, розсудливість, самоконтроль, поцінування краси, вдячність, оптимізм, гумор, віра. Освітні орієнтири розділено на основні групи «Відчуваю», «Думаю», «Дію», які віддзеркалюють цілісність особистості баланс між емоційною, мисленнєвою та діяльнісною сферами. За реалізації Концепції «Нова українська школа» освітянська спільнота отримала творчі модернізаційні виклики, за яких видозмінюється соціальна й професійна місія педагога в контексті європейського професіоналізму зі збереженням кращих ментальних українських характеристик. Однак у Концепції «Нової української школи» чітко визначено ключові компетентності як важливі складники системи формування нового змісту освіти. Іншим орієнтирам , зокрема ціннісним уваги приділено недостатньо. Визначення основних ціннісних орієнтирів дало б змогу усім учасникам освітнього процесу (педагогам, батькам, учням) розуміти, чому саме важливо формувати ті, чи інші компетентності, тобто ключові . Це мають бути ціннісні орієнтири української освіти зразка другого десятиліття ХХІ століття. Ціннісні орієнтири формуються в процесі засвоєння і набуття людиною суспільного досвіду та можуть виявлятися в конкретних цілях, ідеалах, переконаннях.

Саме цю нішу можна доповнити 10 ціннісними орієнтирами визначеними Українською Хартією вільної людини: бути вільною людиною, бути українцем, бути активним громадянином, любити, мислити, бути господарем, бути лідером, бути відкритим суспільством, бути успішною державою, бути учасником демократичної спільноти народів. Хартія – це вибір бути. В період відродження української нації ідеї даного документу сприймаються як ціннісна відповідь на основні виклики сьогодення.

Сучасний стан суспільства має ознаки морального і соціального занепаду та ціннісної дезорієнтації. Споживацьке мислення все більше нівелює етичні і духовні пріоритети, тому українська спільнота потребує концептуального оновлення. Мораль і духовні цінності не можна відкладати на завтра. Ними треба жити. Показувати приклад. Напевно, доцільно розглядати освітян основними постаттями з реалізації впровадження на практиці новел Хартії. Роль педагога сьогодні в освітньому закладі вирішальна. Як працює освітній педагога так і працює освітній заклад, адже жодна школа не працює краще ніж її педагоги.

Україна знаходиться на шляху реформ, здійснення яких потребує не одного року, тому основи, що закладаються сьогодні, будуть реалізуватися протягом ще багатьох років. Молодь є енергійною рушійною силою, якій належить визначальна роль у розвитку суспільства. Українська молодь налаштована на реформаторські зміни в країні і наполегливо долучається до їх реалізації. Вдале застосування цінностей Хартії в освітньому процесі на засадах практико-орієнтованого підходу на основі урізноманітнення форм роботи, з метою виховання самостійної особистості, відповідальної за власне життя та життя країни, активного члена громадянського суспільства сприятиме формуванню випускника освітнього закладу - діяльнісного патріота своєї Батьківщини. Більшість з нас чекає, що хтось повинен прийти щось змінити, зупинити, чи навпаки зробити щось, щоб жилося краще. Хто, як не ми самі , повинні це зробити. Хто, як не ми, краще знаємо, що для цього потрібно і як це зробити. Дійсний патріот усе своє життя буде прагнути своїми діями , вчинками , заслугами примножувати здобутки нашої держави . Це людна, віддана загальнодержавній справі зміцнення країни та займає активну громадянську позицію.

Зміни в освіті не відбуваються, якщо їх упроваджувати тільки шляхом директив та наказів за ієрархічною управлінською вертикаллю, потрібно діяти самим, на власному прикладі показувати як потрібно жити, навчати, виховувати. В руслі змін спрямованості освітнього процесу необхідні зміни особистості вчителя, переосмислення ним методів, технік та технологій навчання. Не допускати зміни самого себе та простору навколо – це не просто стояти на місці, а рухатися назад, віддалятися від цивілізації і від дітей зокрема. Безперечно, ці зміни торкаються і переосмислення форм та методів роботи з педагогами освітніх закладів, при організації методичного супроводу нововведень в освіті. Потребами сьогодення є інформаційна грамотність, швидкий пошук та обробка інформації, винахідливість аналітичного мислення, творчий підхід до справи, життєві компетенції. Ключовою фігурою у вивченні, систематизації, популяризації досвіду педагогічної майстерності вчителів району, впровадженні оновлених цілей і змісту освіти є методист.

Методичним кабінетом відділу освіти, молоді та спорту Шумської райдержадміністрації проаналізовано та переглянуто форми роботи з педагогами району в контексті основних освітніх змін. Упродовж багатьох років методисти спрямовують свою діяльність на пошук ефективних шляхів удосконалення професійної компетентності педагогів. Сьогодні частіше ми вибираємо активні та діяльні форми роботи з педагогами: тренінги, ворк шоп, семінари практикуму, майстер-класи. Все частіше використовуються методи мозкового штурму, кейс стаді, роботи в групах та парах, мікрофон, сенкан, прийом «Піраміда роздумів».

Завдання методичної служби допомагати педагогам усвідомити необхідність орієнтуватися на реалізацію особистісно орієнтованої моделі освіти, забезпечення індивідуального підходу до розвитку, виховання і навчання дітей. Тому є важливим, не відкидаючи основних форм роботи з педагогічними кадрами, наповнювати їх новим змістом.

Щоб досягти успіху в Новій українській школі ми зрозуміли, що будь-які заходи в системі методичної роботи не є самоціллю, а оцінюються виключно з позицій користі для підвищення якості освіти, адже пріоритетом для педагогів є результати учнів. Сучасна система методичної роботи ґрунтується на тісному взаємозв'язку з наукою, адже науковість – вихідний принцип визначення змісту освіти, його результатів. Методична робота потребує більшої відкритості, що забезпечується залученням представників громадянського суспільства, ЗМІ, адже освітні реформи мають значний суспільний резонанс.

Наша позиція: «кожна людина повинна виконувати досконало посадові обов'язки, на своєму робочому місці, працювати віддаючись роботі, займатися саморозвитком та самовдосконаленням».

Безперечно змінилися форми роботи з учасниками освітніх закладів, перевага надається активним та діяльним, які передбачають створення комфортних умов навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Пріоритет сучасного випускника – це активна, творча особистість, здатна приймати сміливі, нестандартні рішення. Все частіше педагоги висвітлюють фото нестандартних уроків та виховних заходів, де ми бачимо активне застосування таких форм роботи: флеш-моб, стріт-арт, проекти, тренінги, диспути, квести, фут-квести, тренінги, літературно-музичні композиції і тд. А в руслі впровадження цінностей Української Хартії вільної людини, основою для підготовки до уроку чи виховного заходу педагоги Шумського району активно використовують самобутній народознавчий матеріал, етнографічну та фольклорну спадщину нашого народу. Виховні заходи частіше розробляється із врахуванням ментальності нашої нації та на звичаях і традиціях нашого народу.

Пріоритетом для освітніх закладів та відділу освіти, молоді та спорту Шумської райдержадміністрації є національно-патріотичне виховання.

Уже третій рік поспіль проводиться районний кубок з пейнтболу для учнівської молоді району, Кубок Шумського району з пейнтболу для молоді, кубок Тернопільської області з пейнтболу, присвячені 75-й річниці утворення Української Повстанської Армії,

765-ій річниці з часу коронування правителя Галицько-Волинської держави Данила Галицького, військово-патріотичну дитячо-юнацьку гру «Сокіл» («Джура»).

Виховання в молоді почуття патріотизму, активної громадянської позиції здійснюється через участь в акціях "Напиши листа захиснику України", «Великдень разом», «Назустріч мрії», «Серце до серця», «Маки пам'яті», «Голуб миру», «Дзвін миру».

Організовано гурткову роботу військово-патріотичного спрямування у В.Загайцівському, Піщатинському НВК, Матвіївській, В.Дедеркальській ЗОШ I – III ступенів.

З метою виховання сучасного громадянина-патріота Української держави, підготовки учнівської молоді до виконання ролі активних громадян, формування громадянських навичок і цінностей, необхідних для ефективної участі у житті громади у закладах загальної середньої освіти району організовано роботу патріотичних клубів. Так у Матвіївській ЗОШ I – III ступенів діє клуб «Ми роду козацького діти», Вілійському, В.Загайцівському, Темногаєцькому НВК - «Патріот», В.Дедеркальській ЗОШ I – III ступенів - «Пам'ять», Тельківському НВК - «Явір», Васьковецькій ЗОШ I – II ступенів «З Україною в серці», Садківському НВК – «Калина», Піщатинському НВК – «Майбутнє України», Цеценівському НВК – «Прометей».

У В.Дедеркальській ЗОШ I – III ступенів, Матвіївському, Тетилківському, Людвигенському, Піщатинському, Цеценівському НВК діє шкільне об'єднання «Молода просвіта».

У Матвіївському НВК діє дитяча організація «Козачата», В.Загайцівському НВК - «Промінці», Шкроботівському НВК – «Соколята», Темногаєцькому НВК – «Мірошники».

В усіх загальноосвітніх навчальних закладах діє учнівське самоврядування, які активно працювали над реалізацією красназничо-пошукового проекту «Непоборні!», присвячений 75-ї річниці утворення Української Повстанської Армії, проєкті «Квіти матерям захисників України», «Знай наших», «Книга звитяги Євромайдану та воїнів АТО».

Формуванню духовних цінностей та інтересів сприяє вивчення школярами предмету "Основи християнської етики". Щорічно учні закладів загальної середньої освіти беруть участь у Всеукраїнській олімпіаді "Юні знавці Біблії", яка проводиться Національним університетом "Острозька академія".

Література :

1. Сорочан Т.М. Методична робота: підготовка вчителів до реалізації концепції «Нова українська школа».
2. Районна програма впровадження «Української хартії вільної людини навчальних закладах Шумського району» на 2017-2020 роки. URL: <https://shumsk-osvita.gov.ua/programi-13-44-09-16-03-2017/>
3. Українська хартія вільної людини . URL: <http://1-12.org.ua/ukrajinska-khartija-vilnoji-liudyny>
4. Назаренко Л.М., Антюшина О.М. Ціннісні орієнтири «Нової школи» у вимірі наукових позицій Є.П.Голоборотько. URL: [file:///C:/Users/admin/Downloads/Tvo_2017_1_6%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/Tvo_2017_1_6%20(2).pdf)
5. Методичні рекомендації щодо реалізації обласної програми впровадження Української Хартії вільної людини в навчальних закладах Тернопільської області на 2017-2020 роки. URL: <http://www.kremenetslyceum.com.ua/wp-content/uploads/List-v-rayoni-i-met.-rek.z-vprovadzennya-Hartiyi-1.pdf>